

ВІЙСЬКОВІ НАУКИ

Денисова Д.О.

магістр,

Національна академія внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СНАЙПЕРСЬКИХ ПАР ПІДРОЗДІЛУ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ З ПРОТИДІЇ ТЕРОРИСТИЧНИМ УГРУПУВАННЯМ

Організована злочинність являє собою серйозну загрозу як суспільству, так і кожному його представнику. Це примушує держави створювати спеціальні підрозділи правоохоронних органів для боротьби з цим явищем. На жаль, у певних випадках доводиться приймати рішення про ліквідацію ватажків та окремих представників організованої злочинності, і не остання роль відводиться в даному випадку снайперам.

Снайпер (анг. *sniper*) – спеціальний боєць піхоти, або інших родів військ чи правоохоронних органів що уражає важливі цілі з першого пострілу, як правило із замаскованої засідки. Снайпери, звичайно використовують спеціальні снайперські гвинтівки обладнані оптичним прицілом.

Завдання снайпера в спецпідрозділах такі: правильно визначити ціль; врахувати наявність випадкових осіб, заручників або членів своєї групи, які можуть знаходитися поряд зі злочинцем; не змінювати положення тіла декілька годин; працювати в будь-яких умовах освітлення та за будь-якої погоди; робити постріл за командою; у разі необхідності відповідати перед судом за свої дії.

Найскладнішим фактором у професійній діяльності стрільця в умовах проведення спецоперації є персональна відповідальність кожного снайпера за свій постріл. Тому умовні команди керівника спецоперації повинні бути чітко визначені й закріплені в наказі. Снайпер під час операції стріляє: за наказом начальника; одночасно з іншими номерами; самостійно в разі загрози життю; за наявності дозволу стріляти самостійно на ураження [1, с. 113].

Снайпер рідко діє один. Снайперські групи складаються з пар, трійок і четвірок. Найбільш часто снайпери використовуються в складі снайперських пар. Використання снайперів в парах дозволяє їм ефективніше забезпечувати взаємну безпеку; збільшує час активної роботи (за рахунок розподілу навантаження); дозволяє розгортатися, знаходити і знищувати цілі швидше; зменшує психоемоційні перевантаження.

Снайпери в складі пари позначаються номерами. Перший номер – стрілок з гвинтівкою, другий номер озброєний зброєю підтримки. Це може бути або самозарядна гвинтівка (СВД могла б підійти на цю роль при наявності підствольника) або автомат з підствольником, оскільки другий номер, зокрема, відповідає за ближні вогневі контакти, які можуть виникати в ході висунення на

вогневу позицію. Дуже важливо розуміти, що другий номер, по суті, є головним в парі. Це на перший погляд може здаватися парадоксальним, так як стріляє перший номер. Але стріляти – не найскладніше, я маю на увазі натискати на спусковий гачок. Найскладніше – обчислити цей постріл. А це саме те, що робить другий номер [2, с. 106].

В обов'язки другого номера, крім підготовки даних для стрільби, входить вибір і призначення пріоритетних цілей, підготовка і перевірка спеціальної екіпіровки. Він лідирує на марші, він – ведучий. І всі заходи по обороні пари лежать в основному на ньому. Він прикриває перший номер від переслідування, оскільки у нього є зброя, що дозволяє пригнічувати цілі на ближніх дистанціях. Він спільно з першим номером бере участь в підготовці польових довготривалих укриттів, становить начерки і картки вогню. Він веде спостереження за допомогою підзорної труби, проводить оцінку вітру, вимірювання метеопараметрів, проводить всі балістичні обчислення і повідомляє першому номеру готову поправку, які треба вивести на приціл. Враховує зміну вітру і дає команду першому номеру на відкриття вогню. Також користується радіозв'язком, фіксує всю розвідувальну інформацію по шляху проходження. Спрямовує і координує підрозділи підтримки якщо вони є. Встановлює спецзасоби, в тому числі вибухові пристрої та інше. Прибирає сліди перебування при покиданні позиції. Ділиться своєю думкою з приводу дистанції до мети, оскільки все-таки це процес творчий і спільний. Він знищує живу силу і матеріальні цілі [3, с. 92].

Снайпер підрозділу спеціального призначення зазвичай чекає дозволу керівника операції, щоб вистрілити. Однак у деяких випадках він діє самостійно, якщо ситуація розвивається занадто швидко [4, с. 150].

При захопленні заручників в будівлях або житлових будинках перша дія спеціального антитерористичного підрозділу – це блокування місця скоєння злочину. Снайпери в цьому випадку спрямовуються на найбільш небезпечні напрямки, тобто місця, де злочинці можуть зробити прорив або спробувати таємно піти по горищах і дахах. Після вивчення обстановки: прилеглої до об'єкта території, розташування приміщень всередині об'єкта з урахуванням їх перебудов, комунікацій і визначення місця знаходження злочинців снайпери займають вогневі позиції, що дозволяють їм вести спостереження за діями злочинців, не виявляючи себе. Якщо це багатопверховий будинок і вікна квартири або офісу, де знаходяться злочинці, виходять на одну сторону, то снайпери займають позицію навпроти, але не нижче поверху, де знаходяться злочинці. Позиція вибирається так, щоб кожна кімната була під перехресним вогнем: це дозволяє переглядати квартиру повністю. На даху снайпер займає позиції за трубами витяжок, гребенями дахів або проробляє в покрівлях акуратні отвори по довжині вниз, що дозволяють вести спостереження і вогонь.

При ліквідації масових заворушень, організованих з метою захоплення влади, першочергове завдання снайперів полягає у вивченні об'єкта охорони, виявленні лідерів групи і прилеглої до об'єкта місцевості. Складається схема місцевості, прилеглої до об'єкта, і будівель, що знаходяться поблизу нього, де вказуються сектори обстрілу снайперами, їх основні і запасні позиції. На схему

наносяться також місця найбільш можливого розташування снайперів супротивника, командних пунктів, напрямки можливого штурму. У самому об'єкті обладнуються при загрозі штурму вогневі позиції на всіх рівнях будівлі з урахуванням маскуванню, при необхідності в стінах будівлі пробиваються бійниці і маскуються. Снайпери працюють окремо, підтримуючи один з одним зв'язок. При цьому ведеться спостереження, виявляються основні сили противника, їх чисельність, озброєння, а також контролюється пересування транспорту і людей, виявляються лідери і забезпечується фото- і кінозйомка, що відбувається. При штурмі стрілки в першу чергу знищують командирів штурмових груп, лідерів, снайперів, гранатометників, кулеметні розрахунки.

Бій в місті найбільш ефективний при діях невеликих маневрених ударно-диверсійних груп, до складу яких входять і снайпери. При цьому завдання снайперів залишаються все тими ж – виведення з ладу командного складу противника, розрахунків його вогневих засобів, найбільш небезпечних для своїх, засобів зв'язку і приладів спостереження. Найперше завдання – дезорганізувати такими діями бойову роботу супротивника. Попутне завдання, не менш важливе, – встановлення снайперського терору шляхом вогневої обробки позицій супротивника і комунікацій за його переднім краєм. Цим досягається хаос і дезорганізація серед бійців противника, страх, деморалізація і падіння дисципліни.

У рухомому вуличному бою снайпери займають позиції з ходу, без підготовки. І щоб це виходило краще, снайпер зобов'язаний знати загальне планування району бойових дій в своїй зоні відповідальності і заздалегідь представляти архітектуру будівель і руїн. Обов'язково треба знати орієнтири на боці супротивника і на своїй стороні і постійно визначати відстань до них.

Дуже ефективний спосіб рухомої роботи в снайперській парі, коли снайпер з напарником займають передову позицію (або висувну позицію «підскоку») за укриттям і перебувають на цій позиції в безпеці від очманілого і цілеспрямованого вогню. Напарник в перископ із-за укриття спостерігає за полем бою і відшукує ціль. При виявленні цілі напарник «прив'язує» її до характерного і добре помітного орієнтиру. Про мету повідомляється снайперу із зазначенням орієнтира і на яку кількість тисячних в сторону від цього орієнтиру знаходиться мета (ближче або далі – в метрах). Відразу ж снайперу повідомляється дистанція до мети, напрям вітру та інші вихідні дані для стрільби по конкретному моменту подій. Використовуючи прив'язку до орієнтиру, снайпер вражає ціль, на дуже короткий час висунувшись із-за укриття, і після пострілу знову ховається за нього [2, с. 94].

При веденні наступальних і оборонних дій в населених пунктах і вуличних боях снайперам здебільшого немає сенсу перебувати безпосередньо на передньому краї. Маючи снайперські гвинтівки, при не особливо віддалених дистанціях в місті снайпери впевнено можуть дістати мету через голови своїх, не наражаючись зайвої небезпеки. При наступальних діях снайпер буде більш ефективно використаний під безпосереднім керівництвом молодшого командира, командуючого бойовими діями на місці подій. При всіх наступальних рухливих бойових діях снайпери зобов'язані поряд з виконанням

основних функцій контролювати обстановку на флангах і миттєво пригнічувати цілі, що виникають там. Раптовий фланговий вогонь противника буде згубним для свого підрозділу, і його ні в якому разі не можна допустити.

У силу специфіки бойової роботи снайпер діє в рамках постійного завдання, але діє не за інструкціями. Немає і не може бути кабінетних рецептів для снайперської практики. На нейтральній смузі все проходить по жорстоким законам поєдинку, де перемагає найсильніший, а іноді результат вирішує разова випадковість. Такі події відбуваються при повній мобілізації фізичного потенціалу, бойових навичок, звіриного чуття і напруженої роботи мозку. Робота снайпера – гра в карти, де успіх залежить від винахідливості і терпіння. Виграш – перемога, програш – смерть.

Список використаних джерел:

1. Бруксмит П. Искусство снайперской подготовки / пер. с англ. В.А. Гришечкина; под ред. Ю.В. Шокарева. – М.: ООО «Издательство «РОСМЗН-ПРЕСС»», 2004. – С. 131.
2. Болтиков В. Снайперы // Братишка. – 2006. – Декабрь. – С. 14.
3. Збірник нормативів з бойової підготовки Сухопутних військ м. Київ, 2001.
4. Резанов О. Основы снайперского ремесла // Братишка. – 2006. – Апрель. – С. 41–44.